

UVODNIK ODGOVORNEGA UREDNIKA

Vojaški muzej Slovenske vojske je vsebino petindvajsete številke revije Vojaška zgodovina namenil spominu na enega najpomembnejših dogodkov na področju obrambe Republike Slovenije leta 1990. V Vojaškem muzeju Slovenske vojske smo v ta namen pripravili tudi razstavo o delovanju Manevrške strukture narodne zaščite, ki je imela neprecenljiv pomen med pripravami na osamosvajanje Slovenije.

Leto 1990 je bilo pomembno ne le za nas, temveč tudi za širše okolje. V svetu so se zgodili številni pomembni dogodki, od nemirov v Sovjetski zvezi do nastanka več novih držav, po 27 letih so iz zapora izpustili Nelsona Mandelo, Irak je napadel Kuvajt, zgodili so se nemiri v Albaniji in na Kitajskem, po padcu berlinskega zidu novembra 1989 sta se združevali obe Nemčiji ipd. V Jugoslaviji se je zgodil razdor v Zvezi komunistov Jugoslavije in ustanavljati so se začele nove politične stranke. Na Kosovu so izbruhnili nemiri, v republikah pa se je povečevalo nezadovoljstvo med prebivalstvom. Tudi v Sloveniji je prišlo do pomembnih družbenih sprememb.

Poleg nekaterih političnih dogodkov, ustanovitve novih političnih strank in prvih demokratičnih volitev je bilo tudi več pomembnih dogodkov na področju obrambno-varnostnih zadev. Odpoklicani so bili slovenski miličniki s Kosova, spremenila se je zakonodaja na področju obrambnih zadev, protestiralo se je proti pošiljanju nabornikov na služenje vojaškega roka v JLA, poskušalo se je razorožiti Teritorialno obrambo, organizirala se je Manevrška struktura narodne zaščite. Sprejeta so bila ustavna dopolnila na področju obrambe, JLA je z vojaškimi policisti poskušala zasesti prostore Republiškega štaba Teritorialne obrambe (RŠTO) v Ljubljani, kar je izzvalo proteste prebivalstva, začela se je izvajati reorganizacija TO Slovenije, pospešeno so se usposabljalale enote TO in sprejemali ter izvajali so

se ukrepi proti grožnjam, ki jih je izvajala JLA. Le nekaj dni pred plebiscitom o samostojnosti Republike Slovenije je bil postroj 30. razvojne skupine Teritorialne obrambe Republike Slovenije v Kočevski Reki in predsednik Izvršnega sveta Republike Slovenije Lojze Peterle je izrekel znamenite besede, da je »zadišalo po slovenski vojski«. Vsi ti dogodki so pomembno vplivali na obrambne priprave Slovenije pri osamosvajanju. V čast si lahko štejemo, da so nekateri aktivni udeleženci ne le z dejanji nekoč, temveč tudi zdaj s peresom prispevali del gradiva za preučevanje slovenske novejšje vojaške zgodovine. Omeniti pa moram, da smo zelo veseli prispevka našega člana uredniškega odbora revije, vojnega in vojaškega zgodovinarja dr. Tomaža Teropšiča, v katerem predstavlja knjigo polkovnika Slovenske vojske v pokoju Mitje Teropšiča o brežiških teritorialcih.

To številko revije *Vojaška zgodovina* namenjamo njim in vsem takratnim udeležencem dogajanj v spomin ter mlajšim v spoznanje, kako se je osamosvajala in nastajala Slovenija.